

І ВСЕУКРАЇНСЬКА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

**«ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН В
УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

м. Вінниця, 30 листопада 2016 р.

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Вінниця – 2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

І ВСЕУКРАЇНСЬКА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ
«ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН В
УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»

м. Вінниця, 30 листопада 2016 р.

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Вінниця – 2016

УДК 35.072.8:316.32(082)
ББК 65.9(4Укр)261
П 78

Друкується за рішенням Вченої ради факультету економіки та підприємництва
Вінницького національного аграрного університету
(протокол № 3 від 18.11.2016 р.)

Проблеми фінансових відносин в умовах глобалізації: тези доповідей / Під ред. д.е.н.
Л.О.Вдовенко // I Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Проблеми
фінансових відносин в умовах глобалізації» (30 листопада 2016 р., м. Вінниця).- Вінниця:
ВНАУ, 2016.- 210 с.

В даному збірнику тез доповідей представлені результати досліджень учасників
інтернет-конференції «Проблеми фінансових відносин в умовах глобалізації», що відбулася
30 листопада 2016 р. у Вінницькому національному аграрному університеті.

УДК 35.072.8:316.32(082)
ББК 65.9(4Укр)261

ВНАУ, 2016

ЗМІСТ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ**

Барда Людмила	
Ринок фінансових послуг та тенденції його розвитку в сучасних умовах.....	7
Баранова Іванна, Марценюк-Розарьонова Олена	
Страховання як складова світової фінансової системи.....	10
Бельдій Анастасія	
Сутність та складові ресурсного потенціалу страхової організації.....	13
Буреннікова Наталія, Ярмоленко В.	
Оцінювання дієвості фінансової та страхової діяльності України на основі авторських моделей складових результативності.....	16
Бурдейна Людмила, Янчук Аліна	
Використання програми access в створенні фінансової бази підприємства.....	19
Бурдейна Людмила, Петренко Вероніка	
Використання програми «фінанси без проблем» в роботі підприємства.....	21
Вдовенко Лариса	
Шляхи підвищення капіталізації банківської системи України.....	23
Вороніна Ірина	
Страховий тариф як ціна за страхову послугу.....	27
Відерська Віта, Морочинська Марина	
Проблеми розвитку фінансової системи України та шляхи їх вирішення.....	29
Гуменюк Ганна	
Європейська інтеграція вітчизняного ринку цінних паперів.....	32
Говоруха Володимир	
Державний борг як детермінанта економічної національної безпеки держави.....	34
Даровік Оксана	
Причини та наслідки дефіциту бюджету України.....	36
Захарченко Анастасія	
Фінансової система: поняття та її елементи.....	38
Зелінська Юлія	
Проблеми розвитку валютного ринку України.....	41
Кісик Анастасія	
Проблеми фінансової системи України в сучасних умовах.....	43
Киржа Олена, Марценюк-Розарьонова Олена	
Проблеми і перспективи розвитку медичного страхування в Україні.....	45
Ковальчук Юлія	
Формування фінансових ресурсів страхової компанії.....	48
Колесов Олександр	
Фінансові ресурси домогосподарств України як складова соціально-економічної системи України.....	52
Коляденко Дмитро	
Співвідношення реального і фінансового сектору економіки в умовах глобалізації.....	55
Лукашенко Аліна, Марценюк-Розарьонова Олена	
Проблеми і перспективи розвитку медичного страхування в Україні.....	58
Мазун Валентина, Гуцаленко Оксана	
Загрози фінансової безпеки держави.....	61

Марчук Юлія, Марценюк-Розарьонова Олена	
Соціальне страхування як фінансова категорія.....	63
Мельник Катерина	
Економічні нормативи НБУ як спосіб мінімізації кредитних ризиків комерційних банків.....	66
Острожинська Катерина	
Страховий ринок України: стан, проблеми та перспективні напрями розвитку.....	68
Павлюк Тетяна	
Проблеми розвитку фінансової системи України.....	71
Педосич Вероніка, Подолян Владислава	
Актуальні питання розвитку фінансового ринку України.....	73
Польова Олена	
Методичні підходи оцінки конкурентних переваг комерційних банків.....	75
Прутська Олена	
Ринок фінансових послуг України в умовах браку довіри.....	78
Плахотнюк Ольга, Марценюк-Розарьонова Олена	
Сучасний стан страхування життя в Україні.....	80
Папуша Ксенія, Чорненька Л., Омелько М.	
Фінансовий ринок України в умовах глобалізації.....	83
Прісняк Владислав	
Використання табличного процесора excel у фінансових розрахунках.....	86
Реверчук Андрій	
Роль рефінансування в діяльності комерційних банків України.....	89
Розгон Вікторія, Марценюк-Розарьонова Олена	
Страховання автоцивілок.....	91
Семчук Анастасія	
Державний борг та ймовірні шляхи їх усунення.....	94
Січко Тетяна	
Мережевий підхід до аналізу банківської системи.....	96
Степанова Ірина, Асмоловська Тетяна	
Фінансова система держави: проблеми та перспективи розвитку.....	99
Сукач Олександр	
Тенденції розвитку фінансової системи України за умов глобалізації.....	101
Сушко Наталія	
Зарубежний опыт работы с проблемными активами банковских систем.....	104
Слободиський Сергій, Шаманська Олена	
Роль ринку цінних паперів як інструмента ринкового регулювання на сучасному етапі розвитку.....	106
Тітов Денис	
Функціонування міжбанківського кредитного ринку України та його сучасний стан.....	109
Трачук Наталія	
Розвиток страхового ринку України.....	111
Чернюк Олеся	
Управління фінсовими ризиками банківської системи.....	114
Чорнокозинська Наталія	
Фінансовий потенціал торговельного підприємства.....	117
Шутило Світлана	
Сутність та складові ресурсного потенціалу страхової організації.....	121
Щербанюк Олена	
Напрями вдосконалення фінансової політики України.....	124

УДК 004:65.011.47:336.71:330.131.7

МЕРЕЖЕВИЙ ПІДХІД ДО АНАЛІЗУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Січко Т.В., к.т.н., доцент

Вінницький національний аграрний університет

Постанова проблеми. Світова фінансова криза 2008-2009 років привернула увагу до питання системного ризику, його оцінки та шляхів обмеження. Системним є «ризик збоїв у наданні фінансових послуг, спричинений ушкодженням всієї, або частини фінансової системи, який може призвести до значних негативних наслідків для реальної економіки». В свою чергу, збої в роботі фінансової системи призводять до обмеження кредиту, збільшують витрати підприємств на послуги фінансового посередництва, що обмежує діяльність реальної економіки і призводить до сповільнення економічного зростання, спаду виробництва та нульового зростання ВВП.

В економічній літературі з періоду фінансових криз початку ХХ століття приділяється значна увага дослідженню ризиків банківського сектору. Наприклад, Фішер (1911), Брайант (1980) Даймонд та Дибвіг (1983). На цьому етапі дослідження не враховували зв'язки між банками і, відповідно, можливість розподілу ліквідності між банками. Фреїхас та Паріджі (2000) започатковують дослідження взаємопов'язаності фінансових установ через фінансові контракти, зокрема в рамках платіжної системи, міжбанківського ринку кредитування та ринку деривативів. Перше узагальнення мережевої моделі фінансової системи надано в Аллен та Гейл [6]. З того часу мережевий підхід для дослідження кризи ліквідності був застосований іноземними вченими (Е. Бастос, Н. Конт, Ф. Фрейксас, Х. Шін, Г. Халдейн та інші). Питання ліквідності досліджують такі вітчизняні вчені, як Міщенко В., Шумило І., Хіміч Н. та інші [2,3,5].

Метою даної роботи є узагальнення підходів до аналізу структури фінансової системи та її вразливості до системного ризику ліквідності, висвітлення сучасних тенденцій в наукових дослідженнях топології банківських мереж.

Виділяють два підходи до аналізу системного ризику банківського сектору:

1. аналіз структури фінансової системи, визначення структурних особливостей, які сигналізують про вразливість до того чи іншого виду ризиків. Зростаюча взаємозалежність і взаємопов'язаність учасників фінансової системи сприяє швидкому поширенню ризику створюючи «ефект доміно»;

2. аналіз накопичення певного виду ризику в банківському секторі протягом певного часу в основному зосереджується на дослідженні ефекту про-циклічності банківської системи [2].

Мережевий підхід до аналізу банківської системи дозволяє найбільш наочно дослідити системну кризу ліквідності. Перше узагальнення мережевої моделі фінансової системи надано Алленом та Гейлом [6]. Структура фінансової системи представлена у вигляді мережі, де банки пов'язані між собою через ринок міжбанківського кредитування. Специфікою міжбанківського ринку є те, що він ефективно перерозподіляє наявні кошти, але не може збільшувати наявну ліквідність банківської системи загалом. Аллен та Гейл виділяють два типи ринку міжбанківських депозитів – «повний ринок» - повнозв'язна мережа коли кожен банк взаємодіє з усіма іншими банками мережі, а також «неповний ринок», коли банк має зв'язки тільки з сусідніми банками (рис.1).

Неповний міжбанківський ринок передбачає, що банки поєднані лише з невеликою кількістю банків іншого регіону, або іншого сегменту ринку, який не зазнав прямого впливу кризи, пов'язані регіони зазнають більшого стресу. В повному варіанті, банки мають зв'язки з великою кількістю банків іншого регіону, на який не вплинула криза. За умови повного

міжбанківського ринку, вплив кризи на один регіон може бути змінений і тому вплив на інші регіони буде меншим [1].

Рис. 1. Повний та неповний ринок міжбанківського кредитування

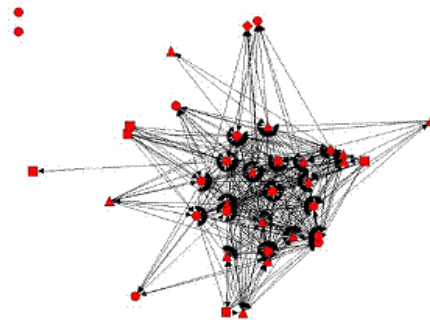
Насправді, банки мають обмежену інформацію про взаємні зобов'язання банків і поінформованість зменшується чим більш віддалений в мережі інший учасник фінансової системи. Таким чином, банки не можуть бути впевнені, що криза, яка виникла в певній частині фінансової системи не вплине на них. Фрейхас та Паріджі (2000) вводять поняття «фінансового центру» в дослідження структури міжбанківських відносин. Фінансові центри рівномірно пов'язані з іншими банками, але банки периферії мають зв'язки лише з фінансовим центром. В реальності може існувати декілька фінансових центрів [9]. Динаміка поширення проблеми ліквідності залежить від структури мережі і величини стресу для банку, в якому виникла проблема. Вищий рівень концентрації робить систему більш вразливою для системних ризиків ліквідності.

В реальному житті кількість учасників фінансової системи і кількість взаємозв'язків є значною, що обумовило використання мультидисциплінарного методу дослідження комплексних мереж для аналізу банківського сектору. Цей метод використовується в фізиці, біології, епідеміології, кібернетиці, та інших науках для дослідження стійкості складних систем, так званих «точок впливу», коли навіть невелика зміна значення окремого параметру призводить до значних змін в усій системі.

Візуалізація банківської мережі Великобританії характеризується наявністю невеликої кількості фінансових центрів (рис 2). Невеликі банки майже не мають зв'язків між собою і в основному взаємодіють через центри міжбанківського кредитування. Платіжна мережа Угорщини вказує, що половина платіжних установ Угорщини (в основному банки з великими активами) мають багато зв'язків, в той же час інша половина – підтримує зв'язки в рамках платіжної системи лише з великими банками [8]. Дані мережі є достатньо централізованими, декілька фінансових центрів домінують в системі. Ці центри мають потужні зв'язки між собою, а також з іншими банками. Таким чином, наявна система декількох центрів ліквідності.

Великобританія

Угорщина (платіжна система)

Рис. 2. Мережа взаємних зобов'язань банків Великобританії.

Наразі можливість дослідження топології банківської мережі України обмежена, але можна зробити ряд попередніх висновків на основі даних банківської звітності НБУ. Ринок міжбанківського кредитування представлено на рис. 3 (а,б) на дві звітні дати за статтею балансів банків «Гроші в інших банках», що дає гарну оцінку обсягу кредитування інших банків.

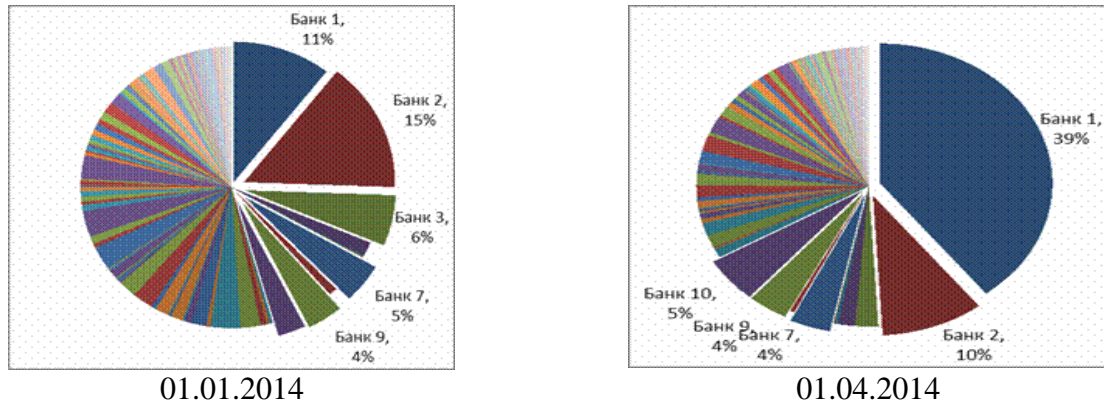

Рис. 3. Активи: гроші в інших банках

Дослідження взаємозв'язків банківської системи може стати важливим інструментом банківського нагляду. Адже, на відміну від дослідження кореляції, або виконання нормативів банківської системи, цей інструмент дозволяє більш точно моделювати вплив можливих ризиків для системи на основі наявних даних про накопичений ризик на протипагу аналізу попередніх кризових явищ.

Висновки. Таким чином, мережевий підхід може стати вагомим доповненням до визначення стійкості банківської системи з метою визначення достатнього рівня капіталізації банків.

Література:

- 1.Ліквідність банку: окремі аспекти управління та світовий досвід регулювання і нагляду: наук.-аналіт. матеріали. [Вип. 11]/ [В.С.Стельмах, В.І.Міщенко, Н.В.Гришук та ін.] ; під ред. І.А.Шумило. – К.: Центр наукових досліджень НБУ, 2008. – 287 с.
- 2.Міщенко В.І. Ліквідність банківської системи: економічна сутність, структура і методологічний підхід до аналізу/ В. Міщенко, А. Сомик // Вісник Національного банку України. – 2008. – № 11. – С. 6–9.
- 3.Леонидов А.В. Оценка системных рисков межбанковского рынка России на основе сетевой топологии / А.В. Леонидов, Румянцев Е.Л.// Журнал Новой экономической ассоциации России. – 2013. – № 3 (19). – С. 65–80.
- 4.Офіційне інтернет-представництво Національного банку України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
- 5.Хімич Н. О. Управління ліквідністю комерційних банків України в умовах нестабільності фінансових ринків / Н.О. Хімич // Регіональна економіка. – 2008. – № 3. – С. 76–83.
- 6.Allen, F. and Gale, D. (2000), “Financial Contagion,” *Journal of Political Economy*, vol. 108, pp. 1–33.
- 7.Basel Committee on Banking Supervision Consultative Document Strengthening the resilience of the banking sector; 2010 <http://www.bis.org/publ/bcbs164.pdf>
- 8.Guy, P., Haldane, A. and Kapadia, S. (2010). “Complexity, Concentration and Contagion,” *Journal of Monetary Economics*, vol. 58 (July), pp. 453-70.